

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Űllői-út 25. szám. (Köztelek).

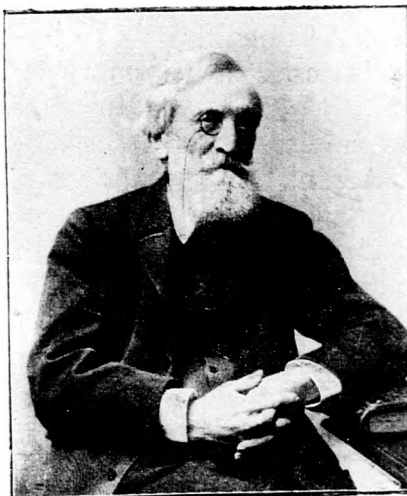
Csernátoni Lajos.

Csernátoni Lajos, az országos nevű magyar publicista, meghalt. Végelgyengülés oltotta ki életét. Hetvenkilenc évet élt.

Több, mint egy évtized óta elvonultan élt az «Angol királynő» szállodában bérelt lakásán, hol egy nagy termet madártanyává alakított át. Egy óriási sodrony kalitban mintegy kétszáz különböző kül- és belföldi éneklő madarat tartott s ezeket ő maga ápolta a legnagyobb szenvedéllyel. A képviselőház üléseire ritkán járt el, a szabadelvű pártkörben azonban sűrűn megjelent s régi nagy befolyását számos fontos ügyben érvényesítette. Az elhunyt életrajzi adatai a következők:

Csernátoni (Cseh) Lajos szül. Kolozsváron 1823. aug. 11-én. A szabadságharc idején Kossuth titkárja és a «Márczius Tizenötödike» egyik szerkesztője volt. Titkárja volt a honvédelmi bizottságnak is és egyáltalán nagy befolyást tulajdonítottak neki, a mi miatt, mint Kossuth Lajos egyik legbizalmasabb embere, igen erős támadásoknak volt kitéve. Okul fiataalkori botlásait vették, a miket gyakran vetettek szemére, pedig, ha valaki, ő jótáette azokat hosszú, változatos életpályáján. Haynau különösen gyűlölte őt és

Csermust azért akasztotta fel, mert vele tévesztette össze. Csernátoninak sikerült külföldre menekülni. Itthon incontinencia halálra ítélték, s képét felakasztották. Egyideig Párisban tartózkodott s mikor az államcsiny után onnan kiutasították, Angliába ment, hol mint nevelő és lapíró élt.

CSERNÁTONI LAJOS.

1860-ban Garibaldihoz csatlakozott, mint a magyar légió hadbírája. — 1867-ben hazatért s a fővárosi józsefvárosi kerületében országgyűlési képviselővé választották. 1879. óta Fiumét képviselte, majd Szokolczát és 1896. óta a fővárosi Erzsébetvárosi kerületet. Száműzetése alatt is dolgozott a magyar lapokba s Tomy álnév alatt írt cikkei nagy tetszésben részesültek.

Itthon eleinte a «Hon» munkatársa volt, később «Ellenőr» címmel saját lapot alapított, mikor pedig ez megszűnt, a «Nemzet»-be írta az

ismert Rovás című cikkeket. Eleinte a balközéphez tartozott; a fuzió után ő is követte Tisza Kálmánt. Temetése e hó 6-án ment végbe tisztelői és pályatársai részvéte mellett. Hozzátartozói nem voltak, de azért azok, akik megjelentek temetésén, könnyes szemekkel kísérték utolsó útjára.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphatók.

Katonadolog.

A honvédelmi tárcza költségvetésénél évek hosszú sora óta két panasz emelkedik ki a többi közül. Az egyik az, hogy hadseregünk csak a papirosan közös, a valóságban osztrák, vagy éppen német, csak nem magyar. Fiainkat a német szó járma alá kényszerítik, füleiknek német vezényszavakat kell megszokniok s fekete-sárga lobogó alatt ontják majd vérüket. Másik rokon panasz az, hogy önálló magyar hadsereget nem akarják megteremteni. Nem adnak neki tüzéséget. Miért? Félnék talán tőlünk? Ne bizna hü nemzetében a magyar király?! Ezt nem hisszük. Gondolkozunk, találgatunk és a szivünk fájdul meg belé.

De a katonadolog nemcsak a szivnek fáj. Fáj az a zsebnek is. A nemzet legjobb erőt adja mundér alá és legnagyobb adóját a hadsereg kitartására fizeti. Kenyér és hus, amit a katona megeszik, bakancs és ruhaszövet, amit elvisel, sok pénzbe kerül. Ha azt a sok pénzt, amit a katonaság öltöztetésére és élelmezésére kiadunk, legalább a magyar gazda és a magyar iparos vágná zsebre! Ha legalább közvetve a kisiparost boldogítaná a katonaadó! De a nagyot boldogítja inkább és főként az osztrákot. A katonai szállításokból a magyarnak még ma is csak a morzsák jutnak. Ez megint fájó pont.

A katonakérdés pedig nemcsak az érzelmeké. Az észnek is van abba beleszólása. A ránk erőszakolt német szó bizonyára keserves; a katonaság terhei sem könnyűek. De nézzünk szét s látunk valamit, ami még jobban elbusíthat. Fiaink csenevésznek, romlik a katonanyag. A sorozási évet 21 esztendőre tolták ki. Hiába. Egész vidékek vannak, amelyekből a kivetett rekrutamentységet nem tudják összeszedni. Borzasztó szegény az, hogy a párduczos Árpád fiai gyengék a borju alá!

Mi hozza ezt a romlást? A rossz táplálkozás először. Kevés hust eszünk, silány a nép tápláléka; erőt pálinkában keres. Ez aztán kiszívja erejét, megaszalja, koraöreggő teszi a férfiakat s oda vezet, hogy korcsivadékok foglalják el a hajdan rettegett magyarság helyét. Lám, így vág bele a gazdasági nyomoruság a katonakérdésbe. Önálló hadseregről álmodtunk s tele vagyunk rokkantakkal. Aki erőt érez karjaiban, az meg kivándorol az idegenbe szerencsét próbálni. Ami derék népünk Amerikában s Romániában bujdosik, abból egy egész hadsereg telne ki már. De ez a hadsereg odahagyta hazáját, mielőtt fegyvert látott volna. Mert a nyomorusággal semmiféle vitézségnek megharczolnia nem lehet.

Önálló magyar hadseregről álmodozunk? Igen szép. Csakhogy előbb ragadjuk ki a pálinkás

butykost a pulyák kezéből és akasszuk le a koldustarisznyát a nép válláról. Mig ez meg nem történik, addig a szép álomért lelkesedni lehet ugyan, de csak magunkat bolondítjuk vele.

Buday Barna.

Véres verekedés az osztrák Rájkszratban.

Multhéten megint összeverekedtek az osztrák honatyák: egyikük véres fővel, iszonyuan eldöngetve szökött ki a tárgyalási teremből, miután akkora botrányt rendezett, hogy csak úgy zugott bele a Rájkszrat. Ezuttal a németek kerekedtek fölül s áldozatukkal, egy cseh képviselővel ugyancsak elbántak. De a csehek máris készülődnek a visszafizetésre, úgy hogy holnap-holnapután valószínűleg a parlamentben lesz legtöbb dolga a bécsi mentőegyesületnek.

A verekedés lefolyása a következő volt:

Fressl cseh radikális képviselő egy ugrással az elnök mellett termett és azért, amiért tőle a szót megvonta, kikapta kezéből a képviselők névsorát tartalmazó ívet és darabokra tépte.

Ekkor a németek odarohantak az elnök védelmezésére. *Fressl* legugolt, hogy meneküljön, de abban a pillanatban *Malik* olyan ütést tett a fejére, hogy beleszédült. Nyomban több német képviselő rohanta meg a menekülőt. Rugdosták sőt pofozták is. Mire kikerült a dulakodásból a *gallérja véres* volt *Fressl*nek, de a termet nem hagyta el, hanem gyalázta a cseh képviselő kollegáit, akik nem védelmezték meg őt. A csehek közül többen elítelték a *Fressl* viselkedését és kérték, hogy egy nap szüneteljen a gyűlés, nehogy újra folytassák a szégyenletes moeskolózást és verekedést.

Ez és ehhez hasonló esetek fordulnak elő az osztrák képviselőházban, amit csakugyan elítélni lehet.

Államtitkár a nyomortanyákon.

Gullner Gyula, a belügyi államtitkár a mult hét egyik nyirkos, hűvös éjjelén elindult a főváros VIII. kerületében, hogy a szegény munkásnép lakásait megtekintse. Ezt igen jól tette az államtitkár ur, mert legalább saját szemével láthatta, tapasztalhatta azt a nyomort, mely a munkanélküli nép mindennapos vendége.

Látott szegénységet, látta az éhségtől elaszott arezok ezreit, látta, hogy egy kis lakásban huszan is vannak összeszorulva, mert kinn háltni nem lehet ebben a hűvös éjszakában, mikor az államtitkár ur a prémes gallérját is kénytelen felhajtani. Meggyőződött arról a nyomorról, mely a magyar embert rábirta a szociálista szónokok meghallgatására és bizonyára nem csak bámulni járt a nagy ur, hanem azért, hogy a bajokat orvosolják, segítsenek az éhező nép ezrein. Már régen esett meg ilyesmi a

kormányok életében, kívánatos volna, hogy minél többször ismételjék, hogy érintkezzenek a néppel, mert csak így lehet közvetlen meggyőződést szerezni a nép ezreinek éhinségéről, csak így lehet aztán segítséget, de alaposan orvosló segítséget várni a kormány részéről, hogy ne kenyeret osztogassanak, ami a nyomorgók életét egyik napról a másikra nyujtsa, hanem munkát adjanak, állandó foglalkozást, hogy becsülettel, fáradsággal, de önérzetesen keresse a nép a kenyerét. Az alamizsnakenyér csak alamizsna marad! Ugy ugy! jó urak, látogassatok el a nép közzé és tegyétek a szívetekre kezeiteket, mert ti sokat tudtok tenni. Minél többször jőjjetek el a nyomorgók hajlékába és lássátok, hogy ez a munkásnép nem azért lesz szociálista, ablakbeverő, mert jószántából teszi, hanem azért, mert nyomorog és az éhség mindenre rákényszerít.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház multheti ülésén befejezte a közoktatásügyi költségvetést és rátértek az igazságügyi tárcza tárgyalására. A közoktatásügyi tárcza tárgyalása alatt a képzőművészeti tételnél élénk szócsata folyt le, melyre a Nemzeti Szalonban a képzőművészek között való meghasonlás adott alkalmat. Rövid ideig tartó személyes kérdések elhangzása után rátért a ház az **igazságügyi költségvetés** tárgyalására s ennek befejezése után a **honvédelmi tárcza költségvetését** kezdték meg.

Emmer Kornél előadó elfogadásra ajánlja az igazságügyi bizottság nevében a költségvetést, melynél csak csekély tehertöbblet mutatkozik ez évben.

Barabás Béla elismeréssel adózik Emmer Kornél előadói beszéde iránt, de az őt teljesen nem elégti ki. Mikor kilencszáz milliót tesz ki költségvetésünk, akkor nagyon kevés az igazságügyi előirányzatra 36 millió korona. Mi csak a nagyhatalmi látszatnak áldozunk, de a szakminiszterek nem kapják meg tárczájuk szükséges dotációját. Fejtegeti azt, hogy igazságszolgáltatásunk szörnyen drága, aminek főoka a pénzügyi kormányzat, mely a bélyegilletékek tulságos kivetésével a magyar igazságszolgáltatást szinte monopoliumává tette. Szól ezután a magyar bírói kar helyzetéről. Kivált az alsófoku bíróság tagjai tul vannak terhelve munkával s fizetésük nem kielégítő. A kezelőszemélyzet munkássága sem kielégítő, de ezen nem lehet esodálkozni nyomoruságos dotációjuk mellett. Szól ezután a magyar legfőbb bíróságról, a Kuriáról, melynek a kíségitő bírákkal együtt 88 tagja van, akikre csak a mult évben 28.834 ügydarab elintézése hárult. Ez tulterhelés. Kifogásolja a kíségitő bírói intézményt s követeli, hogy a közkerékesi és rendőri intézkedésekkel

kevesbiteni kell a bíróságok munkáját. A mai telekkönyvi rendtartás elavult. Közjogi sérelemnek tartja, hogy a bíróságok termeiben I. Ferencz József tábornagyi ruhában van lefestve. Legyen ott szent István palástjában a magyar király. Költségvetést pártállásánál fogva nem fogadja el.

Barta Ödön beszélt a bírói kinevezések protekcionáris rendszere ellen. Ennek visszahatásait sok példával illusztrálja. Például kinevezték Gedeon Lászlót királyi ügyészszé, mielőtt azonban az esküt letette volna, meghalt s így özvegye semmi nyugdíjat nem kapott. A szónok szerint jogéletünk minden módon rekonstrukcióra szorul. A költségvetést pedig pártállásánál fogva nem fogadja el.

Páder Rezső a ruthén akezióra hívja fel a Ház figyelmét. Követeli az uzsoratórvény szigorúsítását, kivált azokkal szemben, akik a kisembereket szipolyozzák ki. Szól azután Páder Egán Ede kormánybiztos jelentéséről, amelyből megdöbbenve látja, hogy a galicziai bevándorlók milyen elrettentő módon teszik le a hamis esküt a bíróságok előtt. Erre nézve Páder orvoslást kér oly módon, hogy az eskü letétele a zsidóknál rituális módon történjék.

Rátkay László Tolna vármegyei járásbírói társaságok telekkönyvvel való kiegészítését kéri.

Plósz Sándor igazságügyi miniszter szerint az igazságügyminiszteriumban nem a bírák munkásságának mennyiségét, hanem a minőségét tartják irányadónak az előléptetésnél. A törvényszéki elnököknek a pénzkezeléstől való mentesítését ő is pártolja. A bünvádi perrendtartásnak az egész vonalon való reformját ő is szükségesnek tartja. Rátkaynak azután kijelenti, hogy lehetőleg intézkedni fog a tolnamegyei telekkönyvek rendezése tárgyában. Különös sulyt fektet arra, hogy a nemzetiségi vidékeken az igazságszolgáltatás gyors és tökéletes legyen. A felvidéki hamis eskükre vonatkozólag kijelenti, hogy minden bírónak jogában áll az eskü értékét mérlegelni. Ami a rituális esküt illeti, azt majd az általános polgári perrendtartásnál lehet megvitatni.

Visontai Soma az előadó beszédével foglalkozik hosszasan s helyesli abban azt, hogy ez mintegy felhívja az ország jogászközönségét, hogy a törvényalkotások iránt érdeklődjék, de nem helyesli azt, hogy úgy tüntetessék fel törvényalkotásunk, mintha az csak a külföldnek vagy éppen a Balkán-államok törvényalkotásának kopiája volna. Hiszen már Kossuth és Széchényi is követelte az esküdtzéki bíráskodás behozatalát. Szól az esküdtzéki bíróságokról s azt mondja, hogy oda kell terelni annak hatáskörébe az összes sulyosabb büntetéseket s oda kell terelni az összes sajtóvétségeket.

Semmi indokolása nem volt, hogy a 48-iki sajtószabadságot megnyirbálták és a sajtóperek egy részét a járásbírói hatáskörébe utalták. Ez ostromállapot.

Helyesli hogy a miniszter rendeletet intézett az ügyészekhez, hogy vádhatóságukat ne használják fel

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

üldözésre. Ennek a rendeletnek leghelyesebben megfelelt a budapesti főügyészség, mely nem folytatja már az alapszabályok felelősségeit. Felhozta, hogy még a halálbüntetések végrehajtása sincs kellőleg rendeltetve meghatározva a humanitás szempontjából. Hivatkozik az ügyvédi kar nagy érdemeire s követeli az ügyvédi nyugdíjintézet felállítását. Midőn rég benyújtott indítványával kapcsolatban benyújtja az ügyvédi nyugdíjintézetre vonatkozó javaslatát, ezíránt kéri a képviselőház és a kormány jóakarátát.

Plósz Sándor igazságügyminiszter Visontai beszéde előtt is, után is elismeri az ügyvédi kar nagy érdemeit, de a jelen alakjába benyújtott javaslatot nem óhajtja a bizottsághoz utasítani. Sokkal mélyrehatóbb kérdések megoldásáról van itt szó, melylyel az ügyvédi kamarák és ő is foglalkozik.

Mig az igazságügyminiszter beszélt, a VI. számú karzatról egy esomó nyomtatott szociálista papirost dobtak a képviselők fölé. Nagy felháborodás történt erre.

— Fogják el!

— Tartóztassák le a gazembereket! így hangzott a felkiáltás. A hangulat azonban csakhamar lecsillapodott s Plósz Sándor igazságügyminiszter nyugodtan fejtegette tovább az ügyvédi kamarák reformja tárgyában elfoglalandó álláspontját. Az igazságügyminiszter felszólalása és Visontai válasza után Visontai törvényjavaslatát még a bizottsághoz sem utasították. Ezután következett a honvédelmi költségvetés.

A honvédelmi költségvetés.

Thaly Kálmán osztatlan helyeslések közt nagyon rokonszenvesen nyilatkozik meg a beteg honvédelmi miniszter lovagias jelleméről. Ez azonban nem zárja ki szerinte azt, hogy a függetlenségi és 48-as párt ne követelje régi tradíciója szerint az önálló magyar hadsereget. Irányi Dániel is, mig élt, mindig követelte, hogy a honvédség önálló magyar hadsereggé fejlesszessék. Követeli, hogy a honvédség is tüzér-séggel láttassék el. Tiltakozik az ellen, hogy a honvédtiszteket a német nyelv megtanítására kényszerítsék. Rámutat arra, hogy mig a közös hadsereg magyar ezredeinél örvendetesen halad a magyarosodás, addig a honvédségnél németül kezdenek beszélni. Ez nem tűrhető, mert hiszen már gróf Andrássy Gyula is megmondta, hogy a nemzetiségi vidékeken a magyar honvédség a magyarságot terjeszse. Kifejti, hogy a német nyelv kötelezővé tételét a honvédségben tűrni nem lehet. Kérdi azután a honvédelmi kormánytól, hogy hány tantárgyat tanítanak a honvédiskolában németül, hiszen a Ludovika-Akadémiában valósággal némesítenek. Magyar katonát kell nevelni és nem némesíteni. Hiszen most is van a hadseregben egy előkelő generális, aki nincs tisztában a der, die, das-szal és mégis a legjobb katona. Tiltakozik továbbá az ellen, hogy mint a mult esztendőben történt a galicziai hadgyakorlatoknál, a honvédséget külföldre vezényelték. Ez az ország törvényeibe ütközik.

Tóth János szolt ezután és követelte, hogy hadseregünk magyar nemzeti jellegben szerveztessék. Hisz odajutottunk már, hogy kormányunk alkotmányos befolyása teljesen elvesz a hadsereggel szemben. Elitéli azután a delegációk működését, melyek egyáltalán nem respektálják a magyar törvényhozást. Hát megkérdezték egyáltalán a katonatiszti fizetések felemelésénél a magyar nemzetet? Nem.

A tárgyalást folytatják.

Szülők az iskolában.

A budapesti népnevelők egyesületében mult héten megbeszélésre hívták meg a szülőket a tanító urak. Ez által meg akarták a szülők véleményét tudni legközvetlenebbül is arra nézve, hogy a tanítási rendszerben milyen irányt ajánlanak, helyeselnek a szülők?

Vagy százan jelentek meg a szülők közül a gyűlésen. A gyermeket féltő és szerető asszonyok serege igazán talpraesetten adta elő mondanivalóját. Némelyik biznyság okáért még a kis fiát is elhozta magával. Azzal példázta, hogy penészvirág a fővárosi gyerek, mutogatta, hogy rab a budapesti gyermek, rab az iskolában, rab az otthonában. Amott az iskolai fegyelem, emitt a házmester a rabtartó.

Két kérdéstről folyt a vita: Adjon-e a tanító házi feladatot és segítsen-e a szülő a házi feladat elkészítésében?

Minden felszólaló panaszát, kívánságát rendre följegyezték az iskola tanítói s ezzel megnyílt az új forrás, amely a szülők nézeteivel fogja fölfrissíteni az iskolázásról való köztudatot és a pedagógiai közvéleményt.

Ügyesen rendezték az értekezletet, a gyermekek éneke, az iskolaigazgató beszéde és a bevezető előadása formás keretet adott a szülők megnyilatkozásának. Fröhlich Izidor egyetemi tanár kevés föladata óhajt a fiának s azt hiszi, hogy egy kevésse segíteni kell a gyereknek. Csuka Béláné nem szereti az afféle föladatait, hogy ird le a könyvből ezt meg azt. Tolnai Józsefné a föladata ellen van, mert ugy is mindég a nagyobb testvér csinálja meg a kisebbnek. Fenyvessy mérnöknek nem kell a házi feladat, mert a népiskola demokrata intézmény, a szegényeké épp ugy, mint a módosabbaké. Már pedig a szegény gyermeknek sem alkalma, sem helye nincs, ahol megcsinálhatná föladatait s e miatt háttérbe szorul a gazdaggal szemben. Gárdonyi Emilné szerint sok szülőnek teher a gyermek, mert zsurokra járnak. Tessék a mamáknak foglalkozni a gyermekkel. A tanító urak pedig segítsék a mamákat azzal, hogy verses, mesés könyvet adjanak kölcsön a gyermeknek az iskolai könyvtárból. Többet ér egy mesés könyv száz föladatnál.

Végre Ember János tanfelügyelő általános figyelem közt kért szót. Legtermészetesebb állapot az lenne, ugymond, ha minden szülő maga taníthatná a gyermekét. Az egyenkint való tanítással el lehet érni, hogy nincs muszáj föladata, hanem a gyermek maga óhajtja a foglalkozást. Ilyenkor mondhatjuk a gyermeknek, hogy írj kis fiam levelet a nagypapának vagy ird össze, mi van a szobában. A tanító az iskolában is módját ejtheti, hogy a gyermek kívánságát ellesse. Jó az az iskola, ahol a gyerek kívánja a föladatait. A mai szokás szerint való házi föladataknak nem barátja. Ennek az első szülői érte-

kezletnek nem várt nagy sikere fölemelő tudattal tölti el az iskola barátait.

Peres Sándor elnök köszönte még meg a szülők megjelenését s ezzel az első szülői tanácskozás véget ért.

Összeesküvés két király ellen.

Még nem telt le a gyász éve Olaszországban, még frissen él mindenki emlékezetében a jó, derék Umberto király végzetes halála s az olasz anarkisták máris új királygyilkosságra szomjaznak. Összeesküvést szöttek III. Viktor Emánuel élete ellen Rio de Janeiróban s hír szerint el küldtek egy anarkistát Olaszországba, hogy dinamittal a levegőbe röpitse a Kvirinális. Az érkezett táviratok azt is jelentik, hogy az olasz rendőrségnek sikerült a gyilkos banda kiküldöttjét elfognia s a vizsgálat most már folyik.

A borzalmas terv egész szörnyiségének megértéséhez tudni kell, hogy tavaly Rómában városrendezési szempontból alagutat furtak a Kvirinálisdombon át, amelyen a királyi vár áll. Ezt az alagutat jól őrzik ugyan, de még sincs kizárva, hogy oda valaki nagyobb mennyiségű dinamitot csempészen. Ha ez sikerül s a dinamit felrobban, úgy egy egész városrész omlik romba s a királyi palotából nem marad kő kövön. Ezer s ezer ember élete forog tehát veszélyben a gaz összeesküvés révén.

Még egy másik gyilkos tervről is érkezik hír. Egy génuai lap szerint ugyanis nemcsak III. Viktor Emánuelt szemelték ki áldozatul a délamerikai anarkisták, hanem Dom Carlos portugáli királyt is. Amerikai táviratok szerint egy portugali anarkista a király meggyilkolása céljából Délamerikából Portugáliába utazott.

A királygyilkos tervekről több tudósítás érkezett és valószínűleg kézrekerül a merénylő, aki a hét folyamán kell megérkezék hajóval Amerikából. Valahányszor anarkistákról hallunk, mindég megdobb a szívünk, mert eszünkbe jut boldogult Erzsébet királynénk vértanu halála. A gyilkolásban nem igazság, hanem gazság van és reméljük, hogy ez alkalommal a merénylőket idejekorán, még terveik végrehajtása előtt biztos zár alá sikerül tenni az olasz rendőrségnek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Aki még nem aludt párnán. Az a szelid arcú angyal, a ki odafönt a magasságban számon tartja a földi halandók cselekedeteit s gondosan rójja a bűnök és erények könyvét, habozva áll meg bizonyára a kis Hoschel Győző eseténél. Van valami mélyen megható az ő történetében, ami oda juttatta a hét esztendő maszatos képű kis gyermeket a kapitány elé. Egy párnát lopott a gyerek, de ez a párna előbb megszerezte neki azt a nagy-nagy gyönyörűséget, amelyben még soha sem volt része a nyomor gyermekének. Nagyon szegények a Hoschel Győző szülei, anyira szegények, hogy egyetlen fiuknak sem jutott még soha egész ruhára. Szakadozott rongyokban járt mindig a kis Győző, akit hét éves létére már kenyér után hajtott a szülők nyomoruságos sora. Levelet vitt a központi pályaházhoz a külső váczi-utról. A hideg nagyon elesigázta a gyöngye gyermeket s a központi-kert körül pityeregve kuporodott le az utcasarkon. Egy jószívű vasuti munkás megszánta a kis apróságot s bevitte magához, hogy fölmelegedjék. Még ruhát is adott neki, aztán elküldte haza:

— Nem merek ilyen későn menni, pityergett a gyerek, amire aztán ott fogták éjszakára is.

Megmosdatták szépen s belefektették a puha, meleg ágyba. Sokáig pityergett, de hiába kérdezték, nem mondta a baját.

— Félsz talán nálunk?

— Nem. De olyan jó itt a párnán, felelte boldogan, azután elaludt. A mikor reggel fölébredtek, már sehol sem volt a kis vendég; eltűnt nyomtalanul. Matonyi Imre szaladt a rendőrségre, hogy bejelentse a különös esetet. A rendőrszobában elsőnek egy síró gyerekre esett a tekintete, a kiből mindjárt vendégére ismert. Egy vörösesikós párna is volt a rendőrszobában, amelyet ő tőle hozott el a gyerek s amelylyel magára vonta a rendőrök gyanuját.

— Nem szégyenled magad, megloptad ezt a jó embert, pirongatta a kapitány a bűnös gyereket. Mért loptad el azt a párnát?

— Haza akartam vinni, hangzik a szepegő felelet.

A „Sohr Szent-Antal” ezüstaczel-kaszagyár, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője és elárúsítója

SOHR JÓZSEF UR, SOMOGY-SZILL.

ki a tavalyi londoni kiállításon a nagy aranyéremmel és díszoklevéllel lett kitüntetve.

100 koronát fizet annak, ki egy mágyárból egy „Sohr Szent Antal” kaszát tud előmutatni.

200 koronát fizet annak, a ki 100 db „Sohr Szent Antal” ezüst-aczel kaszái közül 5 rosszat tud előmutatni.

A ki teljesen megbízható jó kaszát akar magának beszerezni, az addig kaszát senkitől ne vásároljon és ne re deljen, míg fenti hírneves cég-től képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárki-nek ingyen és bérmentve küld.

Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelező-lapon. — A téli hónapok legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni. Gyűjtőknek kedvezmény! — Teljes jótállás! — 10 db rendelésnél 1 db ingyen! — Lelkiismeretes kiszolgálás! Több ezer köszönőlevél és utánrendelés áll az érdeklődőknek rendelkezésükre.

— Minek?
 — Aludni rajta, vallja tovább a gyerek.
 — Hát nincs nektek párnátok?
 — Ninesen. Én még soha sem aludtam párnán,
 tör ki a szó zokogás közt a kis Hoschelből s félén-
 ken emeli szemét a kapitányra.

— Hadd vigye el azt a párnát, ajánlotta föl
 Matonyi a holmiját.

A jó ember még kérte is a kapitányt, hogy ne
 büntesse meg a kis tolvajt, aki boldogan szorította
 hóna alá a drága jószágot, s vitte haza a szegény,
 kopott lakásba, ahol ez lesz az egyetlen fényűzési
 ezikk.

Csatai Zsófi.

A tél folyamán a budapesti Népszínháznak
 egyik kedvelt művésznője hunyt el akinek az arcz-

CSATAI ZSÓFI.

képét ma bemutatjuk, Csatai Zsófi az elhunyt művésznő,
 ki a régi nemes Korizsmics családból származott.
 1855-ben született s családja a színészpályára képez-
 tette, a tehetséges fiatal leányt. Csatai Zsófi 22 éves
 korában a Népszínházhoz szerződött komikus szere-
 pekre s a közönségnek egyik legkedveltebb színész-
 nője volt. Legnagyobb sikereit a «Madarász», «Bánya-
 mester» című operettekben, a «Gyimesi vadvirág»-
 ban és a «Bibliás asszony»-ban aratta. Alakításait
 az aprólékos részletekre is kiterjesztette. Mint színész-
 nőt mügond és kiapadhatlan leleményességű friss
 kedélye tesz ki feledhetlenné a népszínházi közönség
 emlékében.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Szövetkezetek az iskolában.

A szövetkezetek igazi hazájának ma Francia-
 országot tartják. A francia nép régen felismerte
 azokat az előnyöket, melyek az emberek tömörülésé-
 ben rejlenek, azért alig van a népéletnek valamelyes
 nyilvánulása, ahol szövetkezetekkel ne találkoznánk.

Ennek a körülménynek az okát abban kell
 keresnünk, hogy a francziáknál már a gyerekeket
 megtanítják arra, hogy az egyedül álló ember gyöngé-
 és erőtlenség, egy ember ereje nem daczolhat a log-
 kisebb vésszel, viharral se, de ha egy csomóba
 gyűjtik a gyengéket: megerősödnek.

Franciaországban már kiskorától a szövetke-
 zeti életre nevelik a gyermekeket. Az óvodában
 kapják az első oktatást. Közös munkára szoktatják
 őket — s a kicsinyek, akik egymagukban talán
 semmire se volnának képesek: közösen oly kézi-
 munkákat készítenek, amely serdültebbnek is diszére
 válik.

Később, mikor a gyermeknek az értelme jobban
 kifejlődik, megismerik az iskolai takarékpénztárakat,
 jobban mondva, iskolai hitelszövetkezeteket. Mennyi
 áldása van az ily alapjában véve kicsiny intézmény-
 nek, azt ki sem lehet mondani. Füllékeket takarít
 meg ugyancsak a gyermek, de hozzá szokik a taka-
 rékossághoz s ha kilép az életbe, siet az iskolában
 tanultakat fokozottabb mértékben megvalósítani.

Vannak a francia iskoláknak ezenkívül munka-
 szövetkezetei, játékszövetkezetei, melyek mind egytől-
 egyig arra oktatják a gyermekeket, hogy a közös
 munka mindig eredménydusabb, mintha száz ember
 százfelé forgácsolja az erejét.

Tanulhatnánk sokat a francziáktól!

Esztenőkkel azelőtt Magyarországon is meg-
 próbálkoztak az iskolai szövetkezeti takarékpénztá-
 rakkal, hanem úgy látszik elaludt az egész ügy.
 Pedig az igazat megvallva, ha elgondoljuk, hogy
 Franciaországban az iskolai takarékpénztárakban
 közel negyedfél millió frank gyümölesözik, Német-
 országban, amely a szövetkezeti élet terén szintén
 elől áll, a megtakarított összeg majd két millió márka
 (a mi pénzünkben 2 millió 400 ezer kor.), jó volna
 nagyobb buzgósággal felkarolni ezt a dolgot. Szok-
 tassuk a gyerekeket korán a takarékosághoz, fej-
 leszsük benne az összetartást.

Hányféle szövetkezet van? Igen sokféle. Nálunk Magyar-
 országon eddig alakítottak: fogyasztási, hitel, gabonaértékesítő,
 vetőmag-beszerző szövetkezetet. Ezenkívül szövetkezetet ipari
 termékek közös készítésére és értékesítésére, gazdasági gépek
 beszerzésére, házipítő-szövetkezetet stb. Külföldön még több
 fajtája van a szövetkezésnek. Németországban pl. legutóbb a
 színésznők egy jelmezkölesző-szövetkezet alakítását határozták el

Népkönyvtárak és a szövetkezetek. A Hangya szövetkezet vidéki fiókszövetkezetei érdekében, érdekes dologra határozta el magát. A földmivelési miniszter által szervezett népkönyvtárakat össze akarja kapcsolni a fogyasztási szövetkezetekkel, illetőleg szövetkezetei részére könyvtárakat és olvasószobákat akar berendeztetni. Célja ezzel az, hogy a szövetkezetek ne csak az anyagi előnyök érdekében fejtsenek ki munkálkodást, hanem igyekezzenek a magasabb erkölcsi célokat is megvalósítani: terjeszték a műveltséget, fejleszték az emberek szorgalmát és tettejét.

Miért haragszik a német?

Krucifiksz Szepi ur szörnyen dühbe jött, mert az ujságai között olyant is talált, amelyre az volt nyomtatva: „*Független Ujság*”. Ezért haragszik a német, *de mentül jobban haragszik a német, antul jobban örvend a magyar!*

Pukkanj ki német! azért mégis a legjobb ujság a „*Független Ujság*” és minden magyar honfi kötelességének tartsa azt megrendelni, *csak azért is, mert erre haragszik a német!* Folyó hó végével új évnegyed kezdődik. Előre magyarom! Ne csak jó magad járasd ezt a lapot, hanem minden előfizető szerezen még egy előfizetőt, akkor még diszesebb lesz a „*Független Ujság*” és még inkább fog haragudni a német!

A »Független Ujság« előfizetési ára:

Egy évre 6 korona, félévre 3 korona.

Mutatványszámot ingyen küld a »Független Ujság« kiadóhivatala, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KÜLFÖLD.

Angol-bur báboru. A dél-afrikai harcztérről újabb jelentés ninesen. De Wettől annyit tudunk, hogy Steynnel együtt átkelt az Oránzs folyón, még pedig az angolok folytonos tüzelése közben. Az angolok Hopetowntól kezdve már üldözőbe vették De Wettet, a ki azonban nyugodtan haladt előre az Oránzs partja mentén, míg Lillienfonteinál alkalmas helyet talált a folyón, a melyen aztán az ellenség szemeláltára átment. Ez a jelentés csak De Wett és Steyn elnök átkelése szól, hogy hol vannak Hertzog és Brand bábor parancsnokok kommandói, arról nines hír. Botháról egy hét óta semmiféle hivatalos hír nem érkezett.

Olaszország. Márczius elsején mult öt esztendeje, hogy Áduánál Menelik abisszinai négus csapataival szemben oly rettenetes vereséget szenvedtek az olaszok, a kiket Baratieri tábornok vezetett Masszauából a félvad nép ellen. S ez a félvad nép, ami szinte példátlan a gyarmatháboruk történetében, megsemmisítette teljesen az európaiasan szervezett, modern fegyverekkel felszerelt hadsereget. Több mint négyezer olasz katona esett el a harcmezőn. E csata ötödik évfordulóján a római circolo militareban lelepleztek egy szobrot, a mely az áduai elesettek emlékére készült. Amadasi ezredes hosszú emlékbeszédet is mondott, amelyben vázolta az akkori hadvezetés hibáit és nevezetesen az áduai katasztrófa okait. A szoborleleplezésen ott volt Viktor Emánuel király is a turini gróffal és a hadügyminiszterrel.

↔ MI UJSÁG? ↔

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése 1901. február hó 28-án járt le és akiknek mult számunkhoz postautalványt mellékelünk, felkérjük, hogy előfizetésüket mielőbb ujítsák meg, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be, mert ezek a t. előfizetők az előfizetésük megújításáig már csak egy számot kapnak.

A „Független Ujság” kiadóhivatala.

A király Münchenben. Ő Felsége a király e hó 10-én Münchenbe megy, hogy résztvegyen azokon az ünnepélyeken, melyeket Luitpold herceg nyolcvanadik születése napja alkalmából rendeznek.

Báró Fejérváry Géza katonai jubileuma. Fejérváry Géza báró, kinek egészsége örvendetesen javul s a minap hagyta el a kórtermet, ez év augusztus havában tölti be katonai szolgálatának ötvenkettedik évét. A honvédelmi miniszterium tisztikara nagy ünnepélyt rendez ez alkalomból.

Zendülés az egyházi adó miatt. Liszka fogarasmegyei községben 14 ezer korona egyházi adóval tartozik a nép. A görög-katholikus esperes és a pápa a hátralék behajtásán fáradoznak. Ebbeli működésüket megakadályozta a nép a minap, midőn dorongokkal kergette ki őket. A lázongás helyére 24 esendőrt vezényeltek ki Deák hadnagy vezetése alatt s ezek állították helyre a nyugalmat.

A hercegprimás merénylője. Hét évvel ezelőtt Csólics Mihály merényletet követett el Vaszary hercegprimás ellen. E miatt 10 évi börtönre ítélte a bíróság. Csólics hét évet már kitöltött büntetéséből s most föltételelesen, mint jóviseletű rabot szabadon bocsátották. Fogsága ideje alatt kádármesterséget tanult; a hasznos munka embert nevelt az egykori merénylőből. A munka nemesít.

Iskola Almádiban. Almádi község képviselő-testülete elhatározta a minapi ülésén, hogy iskolát épít. A telket ingyen adja a község, az építési költségeket pedig közadakozásból gyűjtik össze.

Szegény iparosok segítése. Az Albrecht-Hildegardé-alapítvány kezelésére kiküldött fővárosi bizottság legutóbbi ülésén az önhibájukon kívül elszegényedett iparosoknak nagyobb összegű kamatnélküli kölcsönt szavazott meg. Tizenhét iparos kapott egyenkint 80 korona kölcsönt, tíz egyenkint 120 korona, kilenc egyenkint 160 korona és harmincznégy iparos egyenkint 200 korona kölcsönt.

Az ujságírók szabadság-lakomája. A Budapesti Ujságírók Egyesülete az idén is megüli a sajtószabadság emlékűnnepét. A Hungária-szálloda dísztermében márczius 17-én este 6 órakor tartja sajtószabadság-lakomáját, melyen az ünnepi beszédet a Jókai-billikommál Vészi József, az ujságírók egyesületének elnöke fogja mondani.

Mit tud a bojtár. Fábri Antal bojtárlegény a vármegye egyik pusztáján legelteti nyáját, fujja furulyáját, bu nélkül éli világát. Minap aztán némi koczódásba keveredett a szolgabíróssággal. Valami kihágási ügy miatt idézték a hatóság elé.

- Hogy hívják? — kérdé tőle a szolgabíró.
- Engem? — hát csak úgy, hogy Anti te!
- A nevét kérdem.
- Fábri Anti vagyok.
- Hol született?
- Nem tudom.
- Hány éves?
- Azt se tudom.
- Kik voltak a szülei?
- Isten tudja!
- Hát ugyan mit tud?
- Furulyázni, instálom, ahhoz értek fáimul.

Fesztetics György gróf szobra. A magyar mezőgazdasági szakoktatás megteremtőjének, a »Georgikon« alapítónak szobrát ez év szeptember 30-án állítják fel Keszthelyen. A képviselőtestület minapi gyűlése a szobor helyéül a főgimnázium előtti teret jelölte

ki. A most ott levő sétány fát kivágják s a teret Fesztetics Tasziló gróf újra parkiroztatja. A képviselőtestület elhatározása nem keltett megnyugvást a közönség körében, mely a szobrot a főtéren, a Szent-Háromság szobor helyén óhajtaná látni, mert itt gyűl össze hetivásáronkint a járás gazdaközönsége, míg a Szent-Háromság szobornak a templomhoz kellene közelebb lennie.

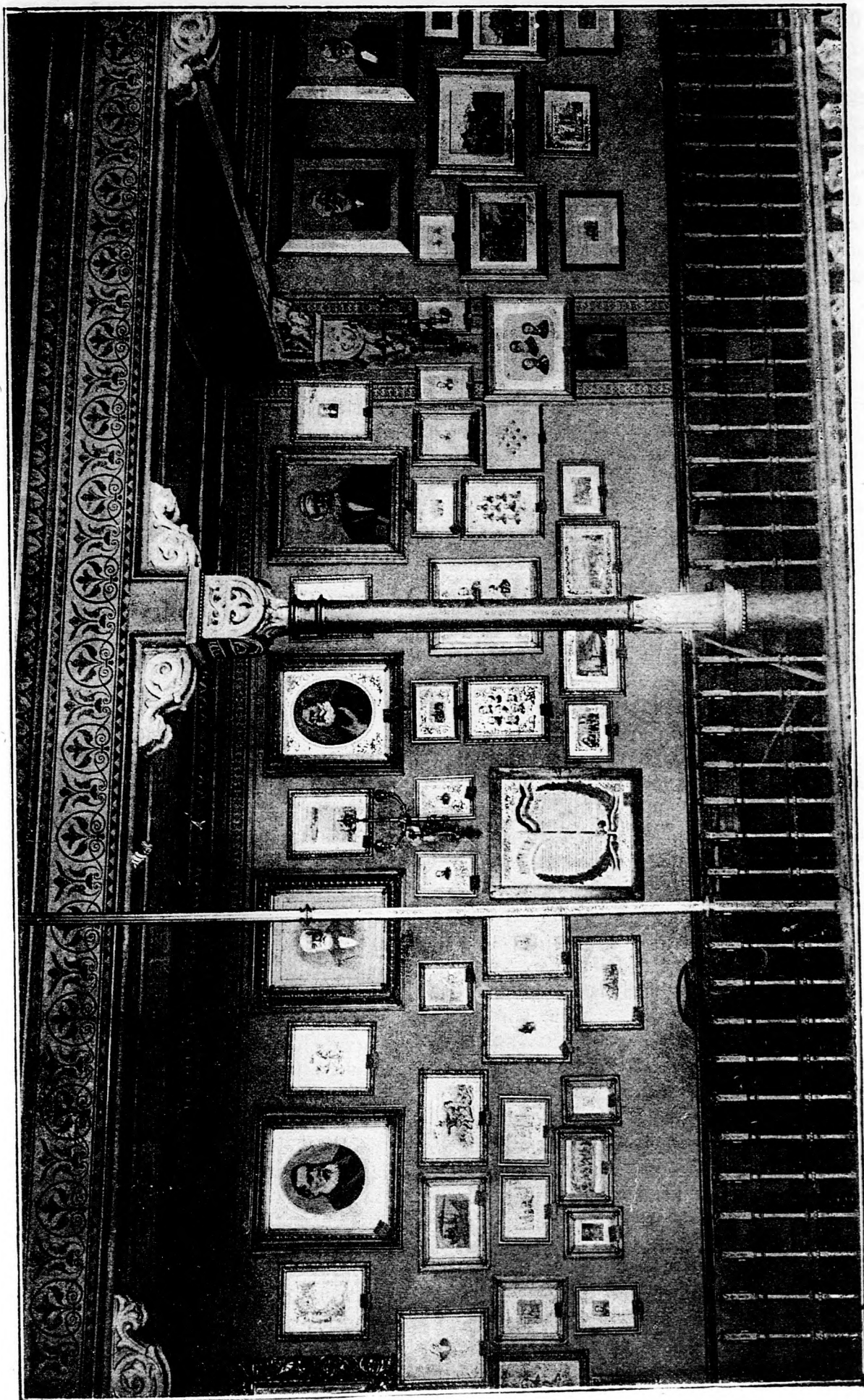
Egy takarékpénztár bukása. A nagy-kikindai takaré- és előlegegyet esődöt kért maga ellen. A pénztintézet mintegy 500.000 kor. tartozással bukott meg. A betétekből, a melyeknek összege 400.000 kor., 1—2 százaléknál több aligha lesz megmenthető. A betevők legtöbbje kisiparos, kishivatalnok, kigazda. Nagy-Kikinda városa is 20.000 korona betétet veszít a szegényalapból. Egyes hitelező pénztintézetek az öt év előtti igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok ellen 320.000 korona erejéig biztosítási végrehajtást kértek. A esődbe került pénztintézet kasszájában csak 3200 korona készpénzt találtak. A lakosság körében roppant nagy az izgatottság. A vidéki bankok garázdálkodásának nincs tehát más gátja, mint-hogy az érdekeltek mindenütt a hitelszövetkezeti formára térjenek át.

Az olvadás. Kassáról írják, hogy a nagy esőzés és rohamos olvadás következtébe a felvidéki patakok és a Hernád kiöntöttek. A lapos földek mérföldnyire víz alatt állanak. A 80.000 frtos kassai betongátat a víz szétrombolta. A katonaság, tüzoltóság és sok száz munkás folyton dolgozik. Az egész megyében forgalmi akadályok vannak. Hernád-Németinél a vasúti töltés veszedelmesen meg van rongálva.

Négyszeres gyilkosság. Kegyetlen módon gyilkolta meg családját hétfőn reggel Kunde Venczel drezdai szénbányamunkás. Kalapácesal agyonverte előbb a feleségét, azután három kis gyermekét. Negyedik gyermeke is csak úgy menekült meg az őrjöngő apagyilkos keze elől, hogy az ágy alá bujt, ahol a családirtó nem akadt rá.

Főurak a munkanélküliekért. A fővárosi munkanélküliek panasza magára vonta a főrangúak figyelmét is s most — mint értesülünk — nagyszabásu mozgalom van keletkezében, mely azt ezélozza, hogy minél több munkáskéz nyerjen a legrövidebb idő alatt megfelelő kenyérkeresetet. Ez a mozgalom természetesen az állam és a főváros közös akaratával indulna meg.

Kirabolt katonai raktár. Nagyváradon a várban levő katonai raktárt, melyet éjjel-nappal töltött fegyverrel katonák őriznek, kirabolták. A tolvajok a raktárból tömérdek katonai ruhát és felszerelést vittek el. A rendőrség és katonaság most együttesen keresi a tettes, de még eddig hiába. A legérdekesebb a dologban, hogy a várparancsnok az egész vár katonaságát, mind a tizenhat századot laktanya fogóságban tartja, egyetlen legény se hagyatja el a várat

R E S Z L E T A K O S S U T H - E R E K L Y E - K I Á L L I T Á S B Ó L .

és a családos örmesterek is csak úgy távozhatnak, hogy távozásuk előtt megmottozzák őket.

Az Országos Kölcsönös Biztosítószövetkezet bajai. Még a legigazságosabb törvényezikket is félre lehet rosszakarattal magyarázni, éppen így lehet a szövetkezés áldásos voltát áldástalanná tenni azáltal, ha vezetői hanyagok és nem veszik lelkesen a kezeikben levő ügy vezetését. Az *Országos Kölcsönös Biztosítószövetkezet* (Budapest, VIII. József-körút 8. szám II. em.) válságos helyzetbe jutott. Ezt a folyó hó 10-én tartandó közgyűlése tárgysorozatából szomorúan vesszük tudomásul, hol nem egyébről lesz szó, mint hogy a közgyűlés 100% utánfizetést, vagyis a már befizetett összeg megismétlését akarja megszavaztatni. Hol van hát a befizetett tőke? Mi lett vele? Miért kell újra ugyanannyit befizetni? Ezek mind olyan kérdések, amelyek a szövetkezet tagjait igen érzékenyen érintik és éppen ezért ajánljuk minden tagnak, hogy a gyűlésen megjelenjen, hogy a szövetkezés nemes intézményét ez alkalommal se engedje aláásatni. A távolmaradással csak rontanának a szövetkezet tagjai, tehát jól felfogott érdekeik is úgy kívánja, hogy minél számosabban jöjjenek össze, hogy a tulkapókat így leszavazva, az ügyeket rendezve helyreállítsák az ingadozó szövetkezet ügyét és ezzel megmentse a szövetkezés hatalmába vetett hitet.

„**Talpra Magyar**“ ezim alatt még e héten hagyja el a sajtót egy igen jelés szavalókönyv, amelyet a Szegedi Napló nyomdája ad ki. A tanítóknak, akik iskoláikban márczius 15-iki, avagy október 6-iki ünnepélyeket rendeztek, nemkülönben az egyesületek, amelyek a nemzeti ünnepeket, valamint Kossuth, Petőfi és a honvédhősök emléknapi szavalatok megtartásával ülték meg, gondot okozott a magyar költészetben, eme nagy halmaz nemzeti kincsben az alkalmas költemények keresése. Olykor egy esomó könyvet kellett drága pénzen vásárolni és azt átlapozni. Ezen a munkán könnyíteni óhajtott a Szegedi Napló kiadója és a fönti ezim alatt, az ilyen nemzeti ünnepekre alkalmas költemények gyűjteményét adta ki, amely magában foglalja a magyar költészet remekeit. A könyvnek ára 2 korona bérmentve küldve, ha a pénzt előre beküldik a Szegedi Napló nyomdájának.

Bökezü ember komornyikja. Pazar embernek takarékos a komornyikja, tönkrement ember szolgálja urrá válik. Ezt az igazságot akár a közmondások közé is beírhatjuk, annyira komoly valóság az. Bebizonyult a Milán király komornyikján, Faltl Antalón is. Faltl huszonnégy évig szolgálta Milán királyt, halála után pedig a szerb udvar megfelelő állást ajánlott fel neki, ő azonban nem fogadta el az ajánlatot. Egyelőre Bécsben marad, ahol két szép háza van; nagyobbak talán a belgrádi konáknál is. Bécsben marad, nem kér Bolgrádból. Mert van a szolgában is büszkeség.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Tudnivalók a tavasziak vetésénél.

Minden gazda tudja azt, hogy az aratás biztosítása és a termés fokozása főleg a jó vetéstől függ. Azok a szempontok, amelyeket a tavasziak vetésénél szem előtt kell tartanunk, röviden összefoglalva a következők. Jól válaszszuk meg az elvetendő magot, tisztítsuk meg kellően, vessük el úgy, amint azt a növény megkívánja, annyit vessünk belőle, amennyi szükséges és akkor vessük el, amikor az idő és a vetést befolyásoló körülmények a vetésre legalkalmasabbak.

Tudva ezeket, a tavasziak vetésénél figyeljünk tehát először is a vetőmagra. A téli idő elég hosszú arra, hogy a vetőmagot kellően *kivostáljuk, megtisztítsuk a gyommagvaktól*, de ha még sem tettük volna, úgy a vetés előtt okvetlenül tegyük meg. Különösen az árpát; a zabot, ámbár, ha csak a saját szükségünkre termeljük, nem okvetlenül szükséges jól megtisztítanunk, de ha eladásra termeljük, saját érdeünkben áll, minél tisztább magot adni el, amiért többet kaphatunk. Takarmánymagvakat csak olyan magkereskedőktől szerezzünk be, akik megbízhatók, nehogy megcsaljanak bennünket s olyan magot vessünk el, amelyből csak a fele kel ki s az is tele van gyomokkal.

Hogy hogyan vessük el a tavaszi gabonát, erre a kérdésre azt felelhetjük, hogy *lehetőleg géppel*. A sorvetőgép sok magot takarít meg, kellő mélységre veti el a szemet s habár lassabban is végzi el a dolgot, mintha szórva, kézzel vetnénk, azt az időt kárpótolni fogja majd úgy a termés minősége, mint mennyisége is.

Hogy *mennyit* vessünk el, e kérdésnél először is azt kell tudnunk, nagyobb szemtermést, avagy — takarmánynál — száltermést akarunk-e elérni. Ha szemtermést várunk, annak minősége, de mennyisége is javul a vetés ritka állásával. A szalma- és takarmánytermés hozama pedig emelkedik a növény sűrűbb állásával. S ezért is jobb a sorbavetőgéppel való vetés, amely kellő távolságra szórja el a magot. Arra, hogy többet vagy kevesebbet vessünk-e, irányadó még a mag tisztasága, csiraképesége és a talaj fizikai állapota is. Könnyű talajon ritka, kötöttebb talajon sűrűbb vetés ajánlható. Ami a *mélységet* illeti, a tavasziakat mélyebben kell vetni, mint az ősziakat, különösen könnyű, laza földeknél, amelyek gyorsan kiszáradnak.

A *legmegfelelőbb vetési időnek* kiválasztásánál, — mely vidékek szerint igen különböző lehet, — az éghajlat, talaj- és időjárás viszonyokhoz kell alkalmazkodnunk. Tavaszkor, különösen laza talajon, nálunk a korai vetés a legmegfelelőbb, azért, hogy

a nedvességi viszonyokat kellően kihasználni tudjuk. A nagyon korai vetést azonban mellőznünk kell tavasszal a nehéz talajnál, melyben tulnedves állapota folytán a magvak rosszul csirázna és lassan fejlődnek, továbbá humuszdus fekete földeknél, melyek tavaszkor alkalmat szolgáltathatnak az éjjeli fagyok képződésére és ezáltal a növényzet fejlődését hátráltatják.

A Hudán-tyuk.

Azon számos tyukfélések közül, melyeket hazánkban tenyésztenek, több fajtát mutattunk már be olvasóinknak. A mellékelt képen a Hudán-tyuk látható, amelyet külföldön, Német- és Franciaország-

HUDÁN-TYUK.

ban edzettsége és igénytelensége miatt nagyon kedvelnek. Különösen nagyra tartják a francziák a 7—8 hetes esibéket, melyek kitűnő peccenyét szolgáltatnak. Ezen állatok az ugynevezett »Fazon-Hudán« név alatt ismeretesek a nagyvárosok piaczaín és tulajdonképen a Hudán- és közönséges franczia tyuk keresztezéséből származtak. A Hudán-tojó $2\frac{1}{2}$ —3 klg. súlyu, míg a kakas 3—3 $\frac{1}{2}$ kilós súlyt is ér el. A fej középnagy és egy fehér, esetleg tarka tollbokrétával van ellátva. A teste hosszú és eléggé fejlett. Tollazata fehér és fekete.

A fiatal jérece 5—6 hónapos korában kezdi el a tojást és évenként 180—200 darab 55—60 gm. súlyu tojást tojik.

Dus tollazata gátolja az állatokat a látásban, sőt az udvarban vagy mezőn a kaparásban. Ez az oka, hogy nálunk nem szeretik tenyésztetni, de keresztezve, különösen kitűnő husa miatt eléggé keresett.

A tavaszi legeltetésről.

Altalános szokás nálunk, hogy mihelyt a hó lekerül, legelőre hajtják az állatokat. Pedig hogy ez milyen káros, úgy magára a legelőre, mint az állatokra, ha tekintetbe vesszük, hogy a hóviztől átázott legelőn a sarjadzó füvet az állatok körmükkel könnyen kivájják, másrészt, hogy a gyenge fű a jószágot elbágyasztja, betegséget, hasmenést okoz, könnyen beláthatjuk, hogy a tavaszi legeltetést jobb későbbben megkezdenünk. És akkor is csak fokozatosan. Eleintén csak délután eresztjük ki az állatokat s emellett este és reggel etessük rendesen, délben a kihajtás előtt kevés szalmát adjunk állatainknak. Később, ha a füvet jobban megszokták reggeli etetés után járhatnak ki az állatok, az esteli etetést pedig elhagyjuk, vagy pedig szalmaetetésre szálíthatjuk le.

Tavasszal, a legeltetés elején, csak a közeli legelőre hajtjuk az állatokat, hogy a hosszú téliállásban elgyengült lábak a jószágnál lassankint erősödjenek meg. Ha a marha, vagy juh körmei a télen át igen megnöttek, azok a kihajtás előtt lemetszendők.

A legelésző állatok különösen tavasszal, a mikor a fű gyenge és a harmatok nagyok, csak kevés szomjuságot érez s azért kevesebbszer kell őket itatni. Elég napjában kétszer.

Az istállótrágya alkalmazásáról.

Az istállótrágyát vagy frissen vagy érett állapotban lehet alkalmazni. Friss trágyát a kötöttebb talajokra kell használni, minők az agyagtalajok; az érett trágyát ellenben a könnyű homoktalajokra. A nehezebb talaj fizikai összetételében a friss istállótrágya által megjavul, könnyebben művelhetővé válik. A könnyű talaj télen át nem tartaná meg a trágya értékesebb részeit, hanem a vízfolyásokba engedné elszivárogni; ezért könnyű talajokra érett trágyát tavaszkor kell használni. S azt találjuk, hogy míg a friss trágya meglazítja az agyagtalajt, az érett trágya megszilárdítja a könnyű talajokat.

Azon esetben, ha a különböző állatnemekről nyert trágyát nem együtt kezeljük, akkor a ló- és juhtrágyát, mely heves természetű, a hideg vagyis az agyagtalajokra; míg a szarvasmarhatrágyát, vényösebb természetű lévén, homoktalajokra használjuk.

Az istállótrágya, a mezőre kihordva, nagyon növeli a talajnak víztartó képességét. Ugyanezt lehet mondani minden oly trágyáról, melyek nagymennyiségű szerves anyagot tartalmaznak s ez egyik indító ok arra, hogy zöld vetést szántunk le a talajba trágya gyanánt. Következésképp a nagymennyiségű

szerves anyagokat tartalmazó trágyák igen becsesek a könnyű homokos talajokon.

Ha a trágyát kihordatjuk a szántóföldre, akkor azt szét kell teregetetni s ha lehet, alá kell szántani, mert ha kupaczkba marad, az eső a javát alámossa s így később elteretvén s alászántván, a vetés foltos lesz, mert a kupaczkok helyén jobban diszlik, míg egyebütt silányabb marad.

A gazdára nézve még igen fontos, hogy a trágyalevet is czélszerűen értékesítse.

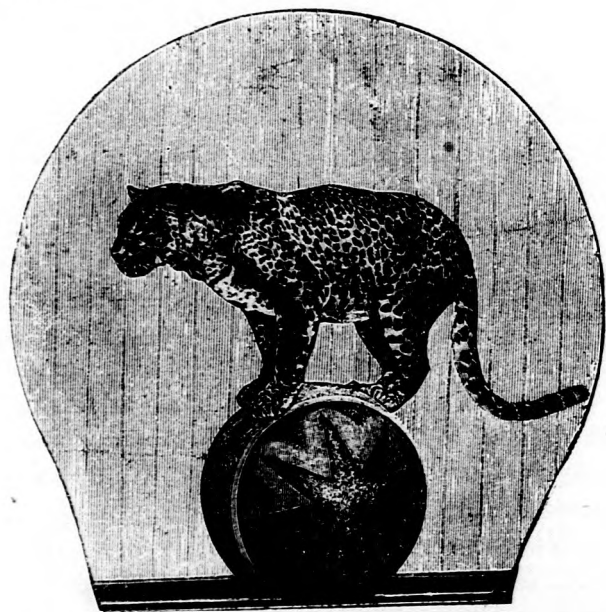
A folyékony trágyát azonban csupán bizonyos földeken lehet előnnyel alkalmazni. Agyagtalajok nem veszik be a hig trágyát, de jó mély könnyű homoktalajok porhanyós altalajjal igen megjavulnak alkalmazása által.

Ha az összes folyékony trágyát nem lehet az istállótrágyára használni és a maradékot nem lehet a mezőre öntözni, legjobb fűrészport, hamut stb., annak felszívására használni; az így nyert trágya igen jótékony hatású lesz a nehéz agyagtalajokra, minthogy kötöttségüket meglazítja és termékenységet fokozza.

M. I.

Képeinkhez.

Részlet a Kossuth-ereklyekiállításból. Folyó hó 20-án lesz hét éve, hogy Kossuth Lajos, a magyar nemzet édesatyja pihenni tért, meghalt. Gróf Kreit Béla volt az, aki nagy buzgalommal gyűjtötte össze mindazokat a képeket, tárgyakat, a melyek a magyar szabadságharczra emlékeztetnek Most, hogy évforduló van újra, kegyelettel emlékezünk meg a haza atyjáról és bemutatjuk a gyönyörű és gazdag kiállítási csoportnak másik részét mai képünkben, melynek párját már a múltévben látták kedves olvasóink. A haza szeretett atyja emlékeinek bemutatásánál, szebb képet ez alkalommal aligha választhattunk volna.

Szelidített párducz. Az állatszelistés csodáit bámulva nézzük, hogy miként lesz a fenevadból engedelmes állat, mely parancsra hallgat. Mai képünkön egy szelidített párduczot mutatunk be.

MULATTATÓ.

Rorus hangok.

Vándorutra kél a székelly,
Latolgalom én e vétket:
Hösi fajzat mért tagadja
Szép hazáját s Istenét meg?

Azt a szentelt honi földet,
Melynek minden hantja drága;
A hol vérből esőppent virág
Büszke hösök kalapjára.

Zúgott a szél zordon, vadul,
Sirt a fenyü a hegy élen,
Nem volt legény a faluban,
Ki egy lányt elkísérjen.

Oda voltak mind egy szülig
Bokrétásan a legények,
Hol a harcok morájában
Egy lépés az — örökélet.

Oda voltak s visszajövet
Tekintgettek a kék égre:
Vajjon egy nap hány csillagot
Szórt rá Csaba kelevéze.

Csupa hadba, harcmezőre,
Senki nem ment annál tovább,
De a szellő, de a harmat
Csokolta is lábuk nyomát.

Csaták után eke mellé
Oszlott szét a hösi tábor,
Gyönyörködve nézte Isten
Szívárványos ablakából.

Harsogott a kasza, sarló,
Gyült a kéve rendbe, sorba —
Míntha ez a bérczes haza
Csillagokkal rakva volna,

Csodálta az egész világ,
Mit tud e nép jókedvében,
Klió fényes lapot tartott
Két könnyeseppel a szemében.

... Azóta már más világ van,
Vizenyösebb itt már a vér,
Lágy czipónknál jobban izlik
Dirib-darab kolduskönyér.

Hej, ha az én boszus lelkem
Ostort fonná karikába,
S annak szilaj pattogásán
Kiálthatnék a világba:

*Ne higgyétek, egy se székely,
Ki szivében rongyot árul,
Csontokat szed, morzsát seper
Idegenek asztaláról.*

*Nem székely az, bitang fajzat,
Születése, élte: vétek.
Szél se kapja föl majd porát,
Olyan mélyre temessétek.*

Tarcsfalvi Albert.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. — (11)

Írta: **Péteri Tamás.**

(Folytatás.)

— Nem halogatom. Holnap mindent meg fog tudni, Balog bácsi. Délelőtt tíz órára ott lesz az összes jobbágyságom. Színről-színre fogja látni őket. Azt is meghallgathatja, amit beszélek. No, meg látja, Balog Bácsi! — biztatta Bárdy Akos.

— De a »flore mundra« neve nem fog előjönni! — szólalt fel Balog Izra, — mert hiszen ez árulás lenne. Elárulnók a jóakarónkat, ami bizonyára csunya tett volna.

— Nem lesz említve! — ígérte Bárdy, — de ninesen is rá szükség! De nem is kell ott hivatkozni egyikre-másikra, mert más képe lesz annak a dolognak, mint ahogyan mi számítottuk! No, meglátja, Balog bácsi!

— Meglátom, meglátom! — mondogatá az öreg molnár, — hanem azért ezt a pakkoeskát jól kezelem, a puszkaporomat száraz helyen tartom, a hordókat fölemeljük a padlóról, hogy nyirkot ne kapjon.

Míg ezeket az öreg Balog elmondogatta, az alatt Bárdy Akos az utra készült. Hosszu székely zekéjét felöltötte, amely teljesen eltakarta uri ruháját. Fejére fekete kalapot tett és úgy nézett ki, mint egy igazi székely legény, ha láénynézőbe indul a szomszéd faluba.

— Holnap minden eldül! — fejezte be a beszélgetést, — jó éjszakát!

Az öreg molnárral meg a fiával barátságosan kezét szorított Bárdy, aztán a paraszt zekét összébb huzva kilépett a malomházba. A molnár és fia még ott maradtak az oldalkamrában, hogy elrendezzék a hozottakat. A puszkaporos hordókat fatuskókra emelték, hogy nedvességet ne szivjon magába és így biztosítsák szárazon maradását, mert az öreg Balog csak nem tudta elhinni az uraság iránt való jóindulatokat az oláhok részéről.

Mikor Bárdy kijött a malomházba, senki sem volt a forgó kerekek közelében. A szolgát, Vunturár Tódort elküldte az öreg Balog a faluba hámot javítani, de úgy, hogy azt meg is várja. Tehát nem volt otthon. A malomháznak pedig elővigyázatból minden ajtaját becsukták, csupán a vízre nyíló kis kijáró volt nyitva, melyen az urasági nagy kertbe lehet jutni.

Bárdy ott jött be és egyenesen arra tartott, mikor távozni akart. A garatra vezető lépcsőkön fel felé indulva lábainak kopogását meghallotta a lakó-

szobában csendesen üldögélő Eszter. Gyorsan fölnyitotta az ajtót és letekintett a malomházba.

— Ki az? — szólította meg az ismeretlen legényt.

— Jámbor! — felelt vissza Bárdy.

— Magyar legény ezen a vidéken? — kérdező magában, aztán megszólította az idegent:

— Mit keres itt?

— Bátyáddal volt beszédem, de azért veled is megállhatok egy-két szóra hugocskám! — felelt a parasztleány zekébe még inkább bele huzódva Bárdy és közelebb jött a székely leányhoz, úgy gondolva, hogy ha már itt van megismerkedik az egész molnár-családdal.

— Tessék bejönni hozzánk! — hívogató Eszter a lakószoba ajtójából. — Megkinálom friss tőpörtös pogácsával, ha szereti.

— A legkedvesebb eledelem! — mondogatá Bárdy, amint bejött a lakószobába, megtekinteni a molnárcsalád harmadik tagját, a kedves székely leányt.

Még meleg a pogácsa, nem hült ki, mert délután sütöttem, — kezdte kedves hangján Eszter. — Foglaljon helyet! Üljön le, — biztatta Bárdyt, de föl nem ismerhette, hiszen nem látta soha.

Amíg kínálgatta, mélyen a szeméibe nézett a székelyzekés legénynek. Csinos alak volt... Kellemes arc, édes beszéd... Eszter valami különös zsihongást érezett, hiszen ez a legény olyan nagyon tetszett neki!... Bármiről kezdett beszélni, a legény értelmesen és igen kedvesen tudott mondani mindenről valamit. S ami leginkább feltűnt, hogy Eszter őt nagyon szerénynek találta.

Sok kérdezni valója akadt a székely leánynak, hanem Bárdy elég ügyes volt arra, hogy beszéljen, de ne árulja el kilétét. Mikor aztán megízlelte a ropogós pogácsát és kibeszélte magát a molnárcsaláddal, akkor távozott.

— Mikor jön újra hozzánk? — fordult Eszter a távozóhoz bizalmasan.

— Minél hamarabb. És ha ilyen kellemesen telik az idő, többször bátorkodom.

Eszter nagyon megörült az ígéretnek, pedig ha sejtette volna, hogy ki van a parasztleány bujva?... Még csak nem is gondolhatta, hiszen az öreg Balog nem árult el semmit a Bárdy látogatásáról. De ha gondolt volna tán az uraságra, azt el sem képzelhette, hogy paraszti zekébe jőjön.

A malomházban újra kopogás hallatszott, amire Eszter kinézett az ajtón.

(Folyt. köv.)

Betűrejtvény.

$\frac{T}{a}$ ulj $\frac{T}{i}$ $\begin{matrix} \ddot{o} \ddot{o} \\ \acute{o} \ddot{o} \\ \ddot{o} \ddot{o} \end{matrix}$ lesz $\ddot{o}$ ed.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő márczius hó 23.

A „Független Ujság“ 9. számában közölt talány megfejtése:

»Csász leszek én a nyáron
A berényi határon».

Helyesen fejtették meg: Kőváry Jánosné, Blicha Mariska, Dozsa Juliska, Györke Mariska, Szabó Mariska, Oláh Sarolta, Jancsó Mariska, Balazsovits Mariska, Vörös Janka, Kazay Piroška, Jermendi R. Ilka, Antalik Gizella, Bódis Anna, Markó Imre, Kiss

János, Kiss József Henrik, Demény Ferencz, Boz Sándor, Stokker Domokos, Nagy János, ifj. Drén Gábor, ifj. Boros Péter, Stokker Vilmos, Tira László, Bun Gyula, Toth Ferencz, Cseh József, Szabó Ferencz, Czako Imre, Kóródi András, ifj. Szathmáry Sándor, Dertschman József, Dragán Pál, Balázs János, Káner Antal, Kovács Bálint, ifj. Nánási Sándor, Koos Gábor, Keresztyén Gábor, Nagy Sándor, Nagy Lajos, Pál Sámuel, Baráth János, Balkovnyi István, Denesi György, D. Nagy Ferencz, Bartosik Bertalan, Sényi János, László Endre, D. Nagy János, Zachár László, »Tenkei kath. olvasó-kör«, »Ujkigyósi kath. olvasó-kör«, »Öcsödi olvasó-kör«.

A sorshuzásnál az »Öcsödi olvasó-kör« (Kóródi Imre) Békés-megye neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalom gyanánt Bodnár Zsigmond »Van Isten« című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Fekete Mihály urnak. Szőlő permetezéshez szükséges kékgáliczot kiesinyben minden városi nagyobb kereskedésben kaphat. Ára klgonként 50 fillér szokott lenni. Ha permetez 1 kat hold szőlőre 10 kgr. kékgálicz szükséges, de ugyanannyi mésztejjel keverve. — **Vágó István urnak.** P-ó. Az őszi borsó s őszi bükkönyfésleéseket lehet ugyan tavasszal is vetni, de egyáltalán nem ajánlható eljárás, mert a tavaszi meleg idő beálltával hirtelen megnyulnak, gyéren virágoznak s kevés magot kötnek; ellenben őszel vetve erőteljes, zömök, bokros állással mennek a tavaszba. — **Antony Károly urnak.** Mindenkinek jogában áll a szomszéd telkén álló fáknak saját áthajló ágait bármikor eltávolítani. Ha valaki e jogát nem gyakorolja s ennek folytán esetleg kára származik a szomszéd ellen kártérítési igényt nem támaszthat, mert a kárt nagyrészt saját mulasztása okozta. — **Székessy György urnak.** Cikket köszönjük, alkalmas felhasználjuk. Kérjük tudatni velünk, hogy a jelzett földet ki és mily jogon akarja elvenni, akkor készséggel adunk rá feleletet. — **G. M. urnak. Baja.** Tetves borjait, azon a helyen, ahol a tetvek fészkelnek tehát főleg a nyakon kenje be szürke higanyzsírral vagy petrolummal. Mindkettő elég jó szer a tetvek ellen. De természetes, hogy e mellett az alapos tisztogatást sem szabad elmulasztania. A szürke higanyzsír gyógyszerárakban szerezheti be. — **ifj. Ollós Ferencz urnak.** A földmives iskolák közül önnek a Szt-Imrei-t ajánlhatjuk, mivel az ha Baranyában lakik, legközelebb esik. Felvételi kellék a földmives iskolába olvasni és imni tudás, a betöltött 16 év és munkára képes testalkat. A tanév minden év októberében kezdődik s tart egyhuzamban két évig. Jelentkezni felvétel végett az iskola igazgatójánál kell. A tandíj és ellátási díj egy évre 300 korona, a melyért lakást, kosztot kap. De a jóviseletű tanulók ösztöndíjban vagy tandíj mentességben is részesülhetnek. Hogy a ki az iskolát elvégzi állást kap-e mindjárt, azt biztosan nem mondhatjuk; de az iskolák igazgatósága azon van, hogy a végzett tanulókat elhelyezhesse. — **R. L. urnak Mezőnagycsán.** Az előfordult esetben adás-vevési szerződést nem kell kiállítania, mert nem vette meg, nem használta az illető földdarabot, de kikebelezési nyilatkozatot adhat, de csakis az elhunyt tulajdonos örököseinek. Egyebekben tökéletes igazsága van. — **Cs. Gy. urnak, Lucsincza-pusztá.** Hozzánk intézett kérdésére mi a legjobb akaratunk mellett sem adhatunk felvilágosítást, mert forgalmi-irodával nem vagyunk összekötésben. — **Régi előfizető. Zula-Apáti.** A községi jegyzőnek semmi joga sincsen a községtől az anyakönyvvezetésért fizetést követelni, mert az állam amugy is fizeti, de az okmányok kiállításáért a szabályszerű díjazást a felek megfizetni tartoznak. — **Hách S. urnak. Somogy-Szobb.** Nagyon szépen köszönjük elismerő sorait, a melyekből csak erőt nyerünk arra, hogy kedves olvasóinknak minél szebb és hasznosabb olvasni valókat adhassunk. A beküldött tudósítást azonban — nagy sajnálatunkra — nem közölhetjük, mert nem közérdekű. — **S. K. urnak Ref. Kovácsháza.** 1. Ha a felek a polgári-házasság után egyházi esketést kötnek, akkor joga van a lelkésznek a törvényes díjját kérni. 2. Ha az állatorvos az évi vizsgálat után kijön a községbe gyanus

marhát vizsgálni, csak azon esetben kell neki fizetni, ha a lakosság őt erre felkérte. 3. Az egyházkerületi jegyzőkönyv szakrovatvezetőknél van, az ő véleményét kell bevéremnk, hogy válsszolhassunk. — **S. J. urnak, Gram-Berencze.** A kérdezett bajra nem adhatunk felvilágosítást, mert nem ismerjük. Tessék orvoshoz fordulni.

A „Független Ujság“ szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. márczius 9-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 14:60—15:80 K. Rozs 14:00 K-tól 14:60 K-ig. Arpa 11:60 K-tól 12:20 K-ig, jobb minőségű 14:40 K-tól 17:20 K-ig. Zab 11:70 K. Tengeri 9:90 K. Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	25 00	23 80	23 00	22 20	21 80	20 60	19 20	16 40	11 60

Buzakorpa finom 8:80 K, durva 8:90 K.

Egyéb magvak: mák 30—60 K 1 q., bab fehér nagyszemű 22—28 K, aprószemű 24—28 K, tarka 22—28 K, lencse 24—40 K, borsó héjas 26—40 K, lóhere 136—153 K, luczerna 88—96 K, baltacsim 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 400—560 fillér, muhar 510—540 fillér, zsupszalma 290—320 fillér, alomszalma 260—310 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürü 34—40 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 93—95 fillér, 280—300 kg.-mos 91—93 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 84—87 fillér, szerb 92—96 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 60—67—, középminőségű 54—59—, alárendelt minőségű magyar ökör 47—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 41—63 00, magyar tehén középminőségű 39—68 00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—62 00, szerbiai ökör jobb minőségű 41—65—, kivitel —, középminőségű 42—48—, szerbiai bika 48—62—, szerbia bivaly 30—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élőszulyban Élő borju 74—90 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3:00—4:80 K, csirke 2:20—2:40 K, kappan hizott 5:40 K.—6:00 K. Rucza 5:50—6:60 K. Lud hizott 13—15 K. Pulyka sovány 6—7 K.

Tojás alföldi 66—68 K, erdélyi 66—68 K, ládánként. Tea, tojás 100 drb 4:80—5:00 K.

Tejtermékek. Teavaj 2:40—3:20, tejföl 60—70 fillér literenként, főzővaj 1:90—2:00 K, tehénturó 48—64 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00, 1 q 14—20—, zeller 100 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 14—20—, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 3:00—5:00, karalábé 2:00—2:40, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 2:00 q 12—14—, foghagyma 32—36—, vörösrépa 100 00—, 1—3 00, fehérrépa, fejeskáposzta 20—32—, kelkáposzta 100 drb 5:00—7:00, vöröskáposzta 14—26—, fejesaláta 0:00—0:00, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsá 1 q 4:60—6:00, sárga 7:00—7:00.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitünő hazai gyártmány!
1600 gőzcséplőkészlet ü z e m b e n !

ELSŐ MAGYAR

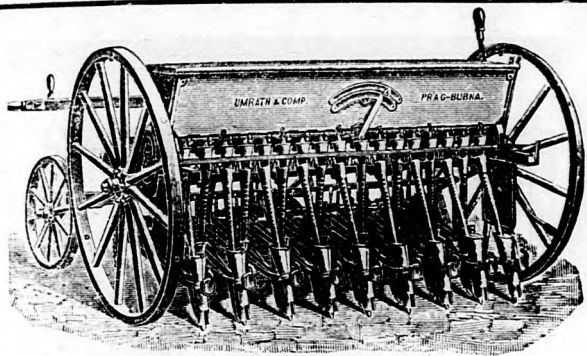
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT,
BUDAPESTEN,
KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.
MAGÁN JÁRÓK
(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Arjegyzék kívánatra díjmentesen küldetk.

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

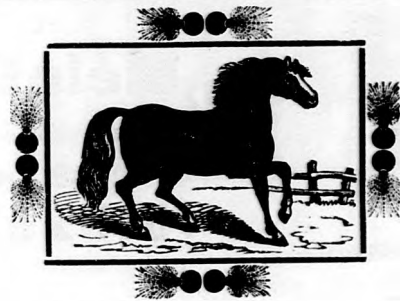
Utólérhetlen Tessék
MEGBIZHATO! — árjegyzéket
CZÉLSZERŰ! — kérni!
KÖNNYŰ JÁRATU!

Ekék. Trieurök.

Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

Tavaszi luxusló-vásárok.

A budapesti Tattersall részvénytársaság az idei XVII. tavaszi luxusló-vásárt 1901. évi márczius 21., 22. és 23-ik napján rendezi az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védnöksége alatt a Tattersall istállóiban.

A luxusló-vásár díjazással lesz egybekötve. Négyesfogatok részére 2, kettős- és jukker-fogatok, valamint háts lovak részére egyenként 3, azaz

mindössze 11 díj tüzetik ki összesen 2100 korona összegben.

A tavaszi XVIII. luxusló-vásár április hó 28., 29. és 30-ik napján fog megtartatni.

A vásárok tervezetei a Tattersall titkárságánál Budapest, Külső-Kerepesi-ut kaphatók.

**HIRDETÉSEK
 FELVÉTELNEK**
 A KIADÓHIVATALBAN
 BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 25.

BRAUSWEITER JÁNOS
 SZEGEDEN
 1847

MAGYARON ELSŐ LEONARDORÉB ÉS LEONARDORÉB HIRNEVŐ ÓRAÉPÍTŐ

ÓRAK ÉKSZEREK
 10-ÉVI JÓTÁLLASSAL
 KÉSZPÉNZÉRT VÁLAMINT
 RESZLETFIZETESRE

KÉPES ARÚEGYZEK INGYEN

CS. és KIR. KIZAROLÁGOSAN SZAB. KRONOMETER ES MŰÓRAS FŐTÁLLÁSOK. A KÉPMONTÓIR. INGAORAKNAK STB. STB. JAVÍTÁSOK 5-ÉVI JÓTÁLLÁS MELETT.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A

„Mélotte“
jelenleg a legjobb és legolcsóbb
**tej-
főlözőgép**
(Magy. szabad. 20232. sz.)
mert
a következő előnyökkel bíró:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hatás!
Legtökéletesebb főlőzés!

FEHÉR MIKLÓS
gépgyár részvénytársaság
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindenemü tejjgazdasági gépek.

A magyar kir. államvasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és jól javított gőzcsepplőkészletek. Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA SEPARATOR (RÉSZÉNY-TÁRSASÁG)
vezető PFANHAUSER & Co.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejjgazdasági telepek teljes felszerelése.
* BUDAPEST *
V., Báthory-utca 4. szám.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdáknak fontos!
HREBLAY EMIL
állattenyésztési m. kir. felügyelő GÖDÖLLŐ.
MUNKÁI:

Baromfi hizlalás	1 kor. 50 fill.
Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók	1 kor.
Tyuktenyésztés	2 kor.
Lúd és kacsza tenyésztés	2 kor.
Pulyka tenyésztés	1 kor. 60 fill.
Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről	1 kor. 60 fill.

Megrendelhetők aszerzőnél, legegyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Egyszerre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával
ALAKULT: 1900.
Biztosítéki alap:
Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben: 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.
Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

Szuperfoszfátot, kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,
Kovasavas-kálit, (dohánytrágyázásra)
Chilislétromot, Kainitot,
40°-os kálitrágyasót
és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a
„HUNGÁRIA“
műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság
BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.